

a Duna Régió Stratégia
magyar elnöksége

nébih
termőföldtől
az asztalig

Duna Régió Stratégia Projektfinanszírozási Konferencia

MOM KULTURÁLIS KÖZPONT

Budapest, 2017. május 11.

**„MARADÉK NÉLKÜL” A NÉBIH ÉLELMISZERPAZARLÁS
CSÖKKENTÉSÉT CÉLZÓ PROGRAMJA
LIFE15 GIE/HU/001048**

Szabó-Bódi Barbara
kampány koordinátor

Dr. Kasza Gyula
programvezető

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

Projektvezető szervezet

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

élelmiszerlánc-
felügyeleti szerv

növénytermesztési
hatóság

talajvédelmi
hatóság

tenyésztési
hatóság

erdészeti
hatóság

vadászati
hatóság

halászati
hatóság

borászati
hatóság

mezőgazdasági-
igazgatási
hatóság

pálinkaellenőrző
hatóság

Projekt háttere

- **Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal**
 - ▣ Eredetileg: járványügy, élelmiszerhigiéna
 - ▣ Ma: környezetvédelem, fenntarthatóság, gazdasági és társadalmi hatások, kockázatkommunikáció
 - ▣ Megkeresések civil szervezetektől, médiától
 - ▣ Együttműködés: Az Élelmiszer Érték Fórum, Magyar Élelmiszerbank
- **Élelmiszertudományi Kar – Szent István Egyetem**
 - ▣ Kutatások
 - ▣ PhD munka

Elméleti megalapozás

- Szabó-Bódi Barbara, Bognár Lajos, Kasza Gyula (2017) Factors influencing household food waste production: a comparative mini-review about relevant country specific researches. Waste management & Research, benyújtott kézirat
- Bódi Barbara, Kasza Gyula. Demográfiai tényezők hatása az élelmiszer-pazarlásra (Effect of demographic factors on consumer food waste) ÉLELMISZERVIZSGÁLATI KÖZLEMÉNYEK 61:(3) pp. 756-765. (2015)
- Bódi Barbara, Barna Sarolta, Kasza Gyula. A fenntartható élelmiszerlánc és az élelmiszer-biztonság néhány összefüggése. FOGYASZTÓVÉDELMI SZEMLE 7:(1) pp. 11-16. (2015)
- Bódi Barbara, Kasza Gyula. Food waste on the kitchen scale - Food types most typically thrown away in Hungary: 18 th International Conference on Waste Recycling. In: Gombkötő Imre (szerk.) 18 th International Conference on Waste Recycling. Konferencia helye, ideje: Miskolc, Magyarország, 2014.10.09-2014.10. 10. [s. l.]: s.n., 2014. pp. 8-11.(ISBN:978-618-5216-61-9)
- Bódi Barbara, Kasza Gyula. Társadalmi indikátorok közvetett hatása a háztartásban keletkező élelmiszerhulladékok mennyiségére. In: Rajnai Zoltán, Fregan Beatrix, Ozsváth Judit (szerk.) Az 5. Báthory-Brassai Konferencia tanulmánykötetei. 709 p. Konferencia helye, ideje: Budapest, Magyarország, 2014.05.21-2014.05.22. Budapest: Óbudai Egyetem Biztonságtudományi Doktori Iskola, 2014. p. 12. 2 p.
- Bódi Barbara, Zsoldos László, Kasza Gyula. Reducing food waste – what is behind good habits and good practices?: A research methodology consideration. In: Thomas Berger (szerk.) Proceedings 12th IAS-STs Annual Conference. Konferencia helye, ideje: Graz, Ausztria, 2013.05.06-2013.05.07. Graz: Paper 7. (Proceedings 12th IAS-STs Annual Conference)
- Bódi Barbara, Zsoldos László, Kasza Gyula. Élelmiszerhulladékok csökkentésének lehetőségei - Kutatásmódszertani megfontolások. In: Bacskainé Bódi Éva, Fekete István, Kovács Béla (szerk.) Fialat kutatók az egészséges élelmiszerért: Tudományos ülés. 286 p. Konferencia helye, ideje: Debrecen, Magyarország, 2013.02.19 Debrecen: Debreceni Egyetem Agrár- és Gazdálkodástudományok Centruma, 2013. p. 1. (ISBN:978-963-473-601-1)
- Bódi Barbara, Kasza Gyula. Consumers' opinion on food purchasing behaviour – Experiences of a qualitative study In: . Food Science Conference 2013. Konferencia helye, ideje: Budapest, Magyarország, 2013.11.07-2013.11.09. Budapesti Corvinus Egyetem, pp. 1-4.
- Bódi Barbara, Kasza Gyula, Zsoldos László. Quantitative consumer study of food waste production in households In: First Foodscapes Conference: Access to Food - Excess of Food, Abstract booklet, Section 22nd ' Waste'. Konferencia helye, ideje: Leibnitz, Ausztria, 2013.09.22-2013.09.24.pp. 74-76.

Projekt jogi háttere

- **7th Environment Action Programme**
- **1386/2013/EU határozat a „Jólét bolygónk felélése nélkül” című, a 2020-ig tartó időszakra szóló általános uniós környezetvédelmi cselekvési programról**
 - Fenntartható gazdasági növekedés politikai eszközök és fellépések révén
 - Alacsony szén-dioxid-kibocsátásra és erőforrás-hatékonyságra épül
- **1293/2013/EU rendelet a környezetvédelmi és éghajlat-politikai program (LIFE) létrehozásáról**
 - környezetvédelmi és éghajlat-politikára irányuló célzott finanszírozási programot hoz létre
- **2008/98/EK irányelv a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről**
 - hulladékgazdálkodás alapvető követelményei

Problémafelvetés

Élelmiszerpazarlás számokban

Forrás: FAO: Global Food Losses and Food Waste, 2011

A megtermelt élelmiszer **egyharmada = 1,3 milliárd tonna** kárba vész

Fejlődő országok

670 millió tonna/év

310 milliárd USD/év

Fejlett országok

630 millió tonna/év

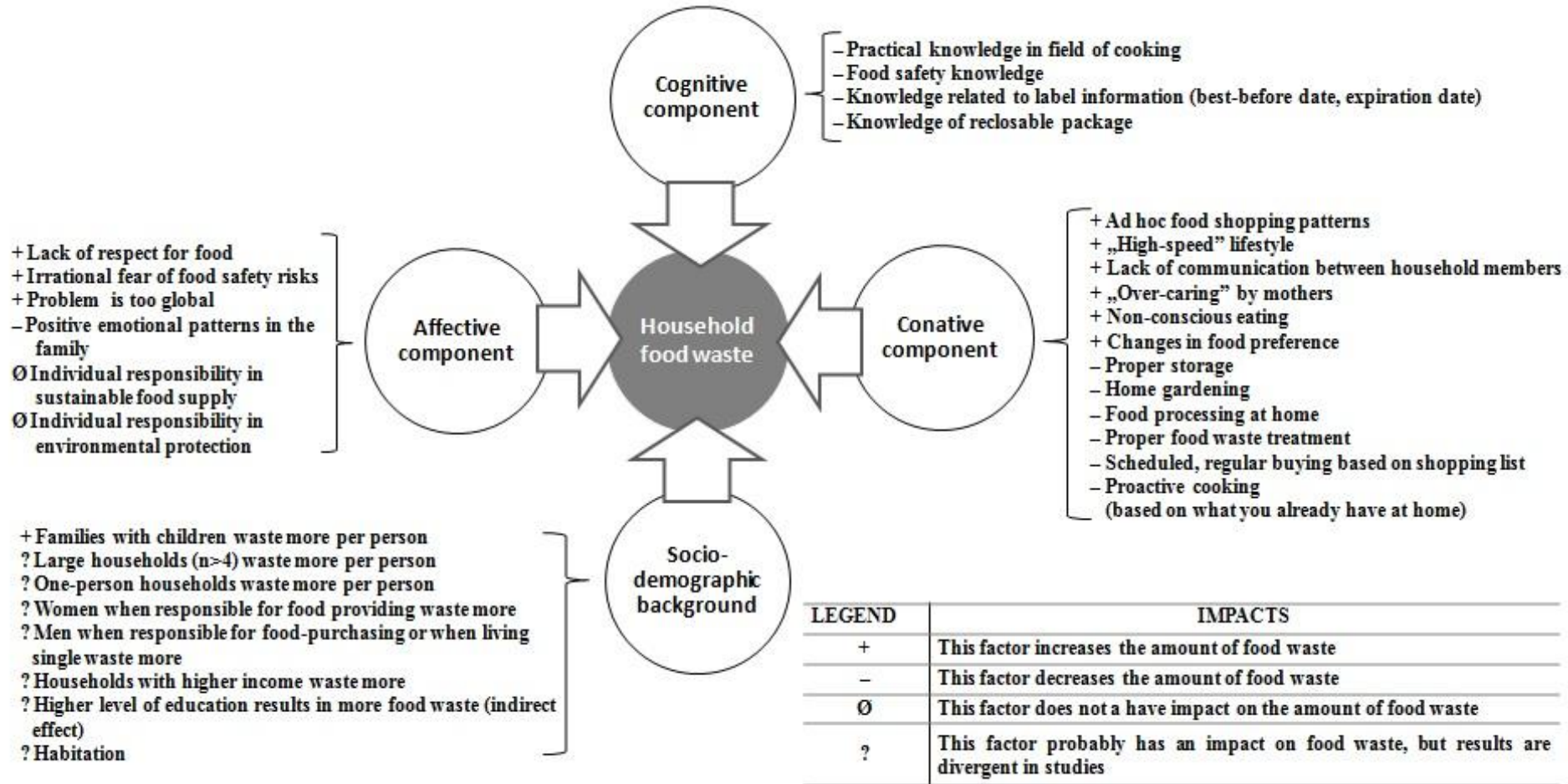

680 milliárd USD/év

- A háztartási élelmiszerhulladékok mennyisége EU tagállamokban átlagosan: 76 kg/fő/év
- Legnagyobb pazarlók: Egyesült Királyság: 137 kg/fő/év, Luxemburg: 133 kg/fő/év, Hollandia: 113 kg/fő/év, Franciaország és Svédország: 100 kg/fő/év, Németország: 93kg/fő/év
- Magyarország:
 - EU becslés: 39 kg/fő/év

Pazarlási modell

Pályázat folyamata

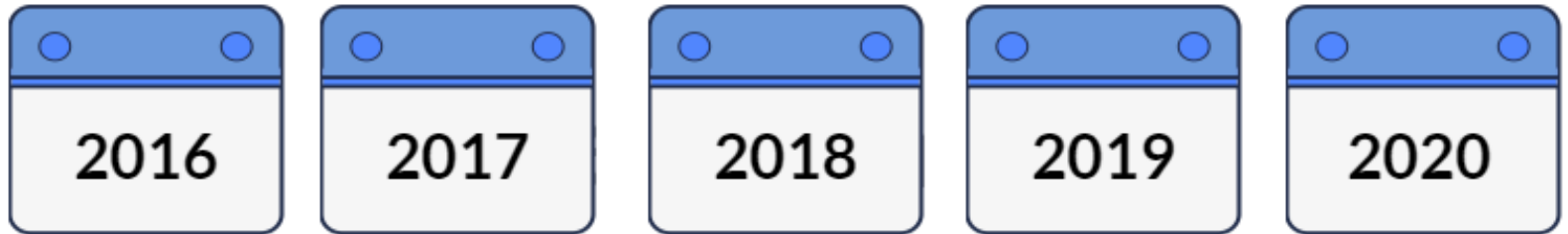
- 1. beadás: 2014 ősze; sikertelen pályázat, ugyanakkor részletes, pozitív bírálat!
- 2. beadás: 2015 ősze; sikeres pályázat
- Pályázatírással eltöltött órák száma kb.: 620-640 óra
- Hiánypótlási időszak: 2016. április 8-tól június 9-ig (2-3 napos határidőkkel! Naptári nap! Péntek esti levelek = folyamatos ügyelet)
- Hiánypótlásra feltett kérdések száma: 41 (30 oldal terjedelmű)

Benyomások – szakmai segítségnyújtás, E-platform

- LIFE Környezet és erőforrás-hatékonyság – hazai kapcsolattartó: Novák Judit
- Európai Bizottság – EASME
- NEEMO Team: Kocsis-Kupper Zsuzsanna

Projekt időtartama

- Kezdő dátum: 2016. július 7.
- Befejezés: 2020. június 30.

Projekt költségvetése

- Elnyert összeg: 578 680 €
- Teljes költségvetés: 964 468 €
- 60%-os támogatásintenzitás

Projekt céljai

- ❑ Csökkenteni a lakossági élelmiszerpazarlását és megváltoztatni a fogyasztói szokásokat: mérhető eredményt kellett vállalnunk
- ❑ Növelni az általános iskolások tudatosságát
- ❑ „Jó gyakorlatok” azonosítása, elterjesztése
- ❑ Projekt implementálása külföldön

Első cél

**Élelmiszerpazarlás
csökkentése a
háztartásokban**

Módszer

Kommunikációs kampány

- honlap
- sajtóhírek
- közösségi média
- tévés és rádiós műsorok

INDIKÁTOROK:

- 2 millió elérés
- 8%-os csökkenés a háztartásoknál

Második cél

**Általános iskolások
figyelmének felkeltése,
magatartásminták
átadása**

INDIKÁTOROK

- 5000 iskolás
- 200 tanár

Módszer

Iskolai program

- Tantervekhez illeszkedő oktatási anyagok
- Vetélkedők
- Tábor

**School Programme
& Summer Camp**

Eat us! We do not want to be trash!

- Enjoyable, playful course about food waste prevention for students from the age of 8 to 12.
- 5000 children, 100 primary school, four rounds
- Organize a voluntary training for teachers more interested in this field.
- Summer camp is the grand prize of the school competition

What does it contain?

- Children's book
- Workbook with tasks, homework, games and riddles
- Teacher's book
- Valuable gifts
- Available website of the school program with main information

Learn, Play and Win!

2018-2019

Harmadik cél

**Jó gyakorlatok
összegyűjtése az
élelmiszerláncban**

INDIKÁTOROK

- 200 döntéshozó az élelmiszerláncban

Módszer

Munkacsoportok

- Élelmiszeripar
- Élelmiszerkereskedelem
- Vendéglátás
- Civil szervezetek

Negyedik cél

**Külföldi
szervezetekkel való
kapcsolatépítés**

Módszer

- Konferenciák
- Angol nyelvű, könnyen kezelhető anyagok
- Honlap

INDIKÁTOROK

- 1 projektem megvalósítása külföldön

Mérföldkövek

2016	Mérföldkövek
Július	Projekttagok kijelölése
Augusztus	Nyitóértekezlet a projekt tagok részére
Szeptember	<ul style="list-style-type: none">• Első Munkacsoport ülés – Vendéglátás• Oktatási tananyagfejlesztés megkezdése
Október	Kommunikációs stratégia és kampány elemek kidolgozása
November	<ul style="list-style-type: none">• Első Munkacsoport ülés – Élelmiszeripar, Kereskedelem, Civil szervezetek• Első Irányító Testületi ülés• Nyitókonferencia• Baseline indikátor meghatározás• Fogyasztói kampány elindul
December	WRAP – kapcsolatépítés – Banbury, Egyesült Királyság
2017	Mérföldkövek
Január	Csodák Palotája kiállítás
Április	<ul style="list-style-type: none">• Fenntarthatósági Témahét• Workshop egyetemi hallgatók részére
Május	Refresh projekt – kapcsolatépítés – Wageningen, Hollandia

Kommunikációs stratégia kulcskérdései

- Célcsoportból és elérni kívánt célból indul ki, ehhez rendeli hozzá az eszközöket
- Médiával való kapcsolat kiépítése rendkívül lényeges
- Azt tudjuk, hogy miért fontos. De mitől lesz érdekes?
- Teszteljük az eszközöket élesítés előtt (ahol lehet)

Munkacsoport ülések

Fogyasztói felmérések

Célja: Indikátor tábla kiindulási adatainak meghatározása

Felmért területek:

- Maradék nélkül kampány ismertsége
- Bevásárlással, ételkészítéssel kapcsolatos attitűdök, szokások, ismeretek
- Élelmiszerpazarlás mértéke (hulladéknaplózás)

Kapcsolatépítés - WRAP

- WRAP - LOVE FOOD HATE WASTE – Európa egyik első élelmiszerpazarlás mérséklésére irányuló programja
- TRiFOCAL: UK Information & Communication LIFE project
- Tapasztalatcsere
- Lehetséges együttműködési területek feltérképezése

Kommunikációs kampány elemei

Logó és honlap

KEZDŐLAP ISKOLA PROGRAM PUBLIKÁCIÓK **Maradék nélkül** maradeknelkul.hu AKTUALITÁSOK KAPCSOLAT PARTNEREINK

MARADÉK NÉLKÜL

CSÖKKENTSÜK EGYÜTT
AZ ÉLELMISZERHULLADÉKOK
MENNYISÉGÉT!

VÁSÁROLJ
ÉS FŐZZ
TUDATOSAN!

ÉVENTE MINTEGY 1,8
MILLIÓ TONNA
ÉLELMISZERHULLADÉK
KELETKEZIK
MAGYARORSZÁGON

ÉVENTE 40-46 KG
ÉLELMISZERHULLADÉK
KELETKEZIK

Átok vagy áldás a maradék főtt rizs? – maradeknelkul.hu

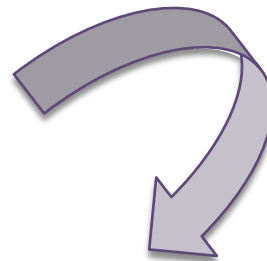
A főtt rizs tipikusan az az étel, amiből szinte soha nem tudunk pontosan annyit készíteni, amennyire szükségünk van. Előfordul, hogy túl keveset főzünk, de...

MARADEKNELKUL.HU

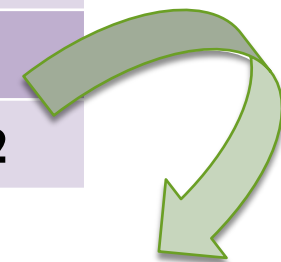
Kommunikációs kampány eredményessége

Események	
Előadások	11
Interjúk, riportműsorok	15
Sajtóhírek	14

Jelenlét a médiában	
Televízió	14
Rádió	16
Nyomtatott sajtó	27
Online sajtó	112

Összes elérés
27 329 101

FACEBOOK

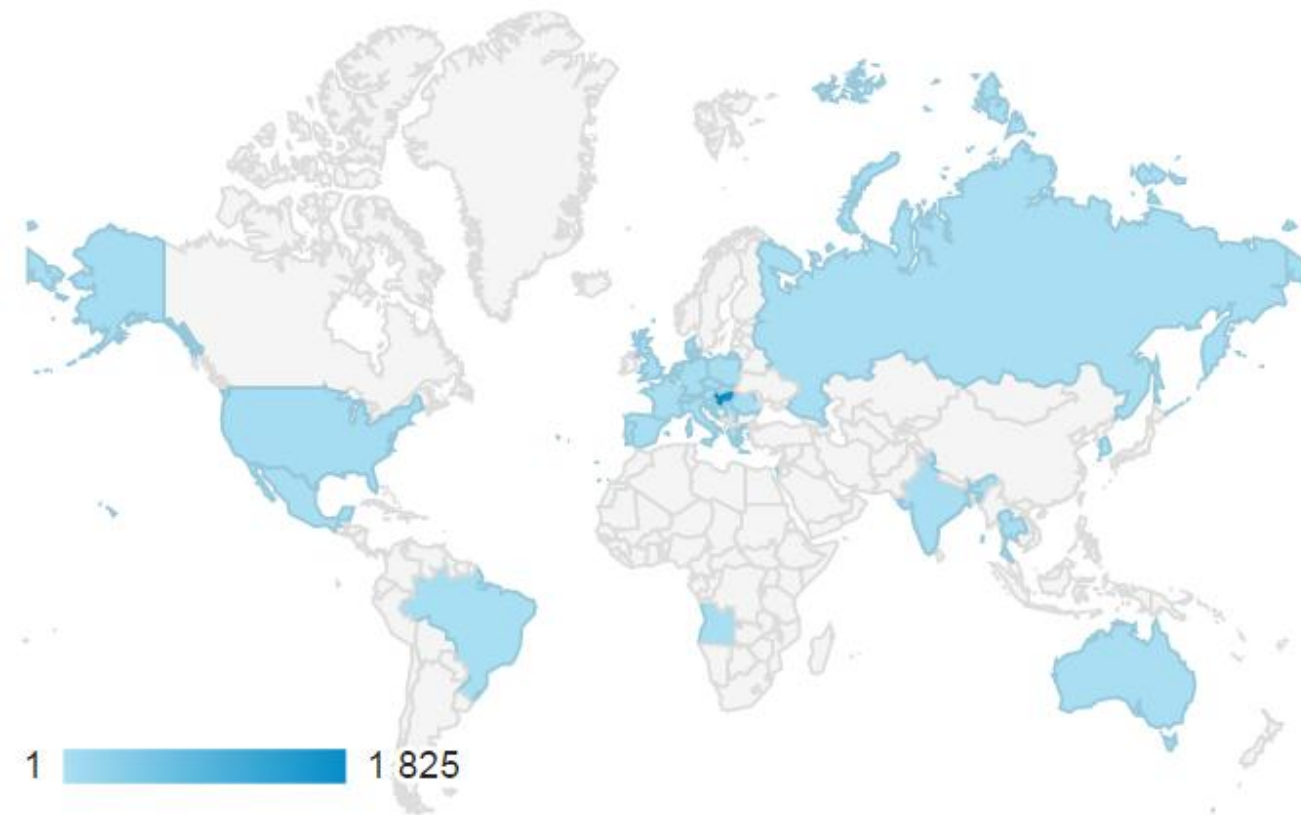
LYCEBOOK

OLDAL

OFDVF

HONLAP

HOMFVL

Látogatók

Magyarország, Egyesült Királyság, Németország, Ausztria, USA, Spanyolország, Horvátország, Hollandia, Románia, Oroszország, Szerbia, Szlovákia, Ausztrália, Svájc, Görögország, India, Thaiföld, Dánia, Angola, Franciaország, Belgium, Csehország, Hong Kong, Izrael, Portugália, Szingapúr, Szlovénia, Lengyelország, Mexikó, Olaszország, Dél-Korea, Brazília

Kedvelők

száma

530

Videó
megtekintések

száma

15 969

83 poszt, 173 064

teljes elérés

Nyitókonferencia

Előadók

- **Zsigó Róbert** – Élelmiszerlánc-felügyeleti államtitkár
- **Dr. Oravecz Márton** – NÉBIH elnök
- **Thuróczy Áron** – FAO képviselő
- **Dr. Kasza Gyula** – LIFE projektvezető
- **Szöllősi Réka** – ÉFOSZ igazgató
- **Cseh Balázs** – Magyar Élelmiszerbank elnöke

- **Kerekasztal:** egyetemi, hatósági és gyakorlati szakemberek

Csodák palotája kiállítás

- Célcsoport: gyerekek és szüleik
- Eszközök: ismeretterjesztő poszterek, szóróanyagok; szemléltető elemek (hulladékpiramis)

Fenntarthatósági Témahét

- Pilot előadások – 2018-as Iskolai Program tesztelése
- 7 általános iskolai osztály
 - negyedikesek (3 osztály)
 - ötödikesek (2 osztály)
 - hatodikosok (2 osztály)
- Összesen 220 tanuló

Egyetemi workshop

- Célcsoport: egyetemi hallgatók
- Interaktív program
- Közös szervezés:
SZIE Deák Tibor Szakkollégium – NÉBIH
- Élelmiszerpazarlás megelőzésével kapcsolatos előadások

Következő programelemek

- Iskolai oktatási segédanyag befejezése
- Munkacsoport ülések következő fordulója
- Nyáron intenzívebb fogyasztói kommunikáció a kutatási adatokról
- Iskolai program elindítása (2018)
- Nemzetközi konferencia előkészületei (2018)

Tanulságok, tanácsok

- Gyakorlatias témaválasztás
- Egyértelmű indikátor és célmeghatározás
- Egymásra épülő projektakciók
- Projekt személyi állományának átgondolt tervezése
- Pénzügyi útmutató körültekintő áttanulmányozása!
- Pályázatírás időigénye sok!

Projekt utóélete, újabb pályázat?

- Program folyamatos fenntartása és fejlesztése az „AFTER-LIFE period” után is
- Hasonló tapasztalatok élelmiszerbiztonsággal kapcsolatos témakörben

- IGEN!

a Duna Régió Stratégia
magyar elnöksége

www.maradeknelkul.hu
bodiba@nebih.gov.hu
kaszagy@nebih.gov.hu

Köszönöm a figyelmet!

Maradék nélkül
maradeknelkul.hu

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Kohéziós Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE